

APSTIPRINU
Transporta nelaimes gadījumu un
incidentu izmeklēšanas biroja
direktors I.A.Gaveika
Rīgā, 2015. gada 27. jūnijā

Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs

Publiskais pārskats

2014.gads

1. Pamatinformācija

1.1. Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroja (turpmāk arī – Birojs) statuss

Birojs ir satiksmes ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde. Saskaņā ar 2006.gada 12.decembra Ministru kabineta rīkojumu Nr.953 „Par smagu dzelzceļa avāriju izmeklēšanas institūciju” Aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojam pievienoja smagu dzelzceļa avāriju izmeklēšanas funkciju, kuru tas sāka pildīt ar 2007.gada 1.aprīli, kā rezultātā tika mainīts nosaukums „Aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs” uz „Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas birojs”. No 2011.gada 1.jūnija saskaņā ar Jūrlietu pārvaldes un jūras drošības likumu Birojs veic jūras negadījumu un incidentu izmeklēšanu. Biroja darbības mērķis ir valsts pārvaldes funkcijas īstenošana aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu, dzelzceļa satiksmes negadījumu un jūras negadījumu un incidentu izmeklēšanas jomā.

Biroja darbību nosaka Ministru kabineta 2005.gada 20.decembra noteikumi Nr.973 “Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroja nolikums”.

Biroja izmeklētāji savu darbu veic, ievērojot starptautiskos normatīvos aktus un nacionālos normatīvos aktus, kas regulē civilās aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanu, dzelzceļa satiksmes negadījumu izmeklēšanu un jūras negadījumu izmeklēšanu.

Saskaņā ar Likuma par budžetu un finanšu vadību Pārejas noteikumu 46.punktu Birojs no 2010.gada 1.janvāra nav no valsts budžeta finansēta iestāde. Birojs finansējumu saņem normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā no ieņēmumiem par aeronavigācijas pakalpojumiem, no dzelzceļa infrastruktūras finansējuma un no VAS „Latvijas Jūras administrācija” līdzekļiem.

1.2 Biroja darbības virzieni

Saskaņā ar likumu „Par aviāciju” un Ministru kabineta 2011.gada 31.maija noteikumiem Nr.423 „Civilās aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas kārtība” Birojs:

1. izmeklēt civilās aviācijas nelaimes gadījumus, nopietnus incidentus un, ja tas nepieciešams lidojumu drošības uzlabošanai, arī incidentus;
2. izstrādāt rekomendācijas civilās aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu cēloņu novēršanai turpmākajā civilās aviācijas darbībā;
3. ziņot Satiksmes ministrijai par Latvijas Republikas teritorijā un citās valstīs notikušajiem civilās aviācijas nelaimes gadījumiem un incidentiem;
4. ziņot ieinteresēto valstu civilās aviācijas institūcijām, personām un Starptautiskās civilās aviācijas organizācijai par Latvijas Republikas teritorijā notikušajiem civilās aviācijas nelaimes gadījumiem un incidentiem.

Birojs analizē nelaimes gadījumu un incidentu cēloņus, kā arī sistematizē un uzglabā informāciju par visiem civilās aviācijas nelaimes gadījumiem un incidentiem, kuros iesaistīti Latvijas Republikas Civilo gaisa kuģu reģistrā reģistrētie gaisa kuģi.

Saskaņā ar Dzelzceļa likumu, 2010.gada 26.oktobra Ministru kabineta noteikumiem Nr.999 „Dzelzceļa satiksmes negadījumu klasifikācijas, izmeklēšanas un uzskaites kārtība” Birojs:

1. organizēt, veikt un kontrolēt smagu dzelzceļa avāriju un nopietnu negadījumu, pēc kuriem dzelzceļa ritošais sastāvs ir svītrojams no inventāra parka, izmeklēšanas darbības;
2. izstrādāt ieteikumus līdzīgu smagu dzelzceļa avāriju un nopietnu negadījumu novēršanai nākotnē;
3. ziņot Satiksmes ministrijai par Latvijas Republikas teritorijā notikušajām smagajām dzelzceļa avārijām un nopietniem negadījumiem;
4. par avārijas izmeklēšanas gaitu regulāri informēt Valsts dzelzceļa tehnisko inspekciju, dzelzceļa satiksmes negadījumā iesaistīto dzelzceļa infrastruktūras pārvaldītāju, pārvadātāju, cietušos un to radniekus, bojātās mantas īpašniekus, ražotājus, attiecīgos avārijas dienestus, personāla un lietotāju pārstāvjus.

Birojs analizē dzelzceļa satiksmes negadījumu cēloņus, kā arī sistematizē un uzglabā informāciju par visiem Biroja izmeklētajiem smagajām dzelzceļa satiksmes negadījumiem.

Saskaņā ar Jūrlietu pārvaldes un jūras drošības likumu un Ministru kabineta 2011.gada 12.jūlija noteikumiem Nr.561 „Jūras negadījumu un jūras incidentu izmeklēšanas kārtība” Birojs:

1. veikt jūras negadījumu un jūras incidentu izmeklēšanu kuģošanas drošības jomā;
2. izstrādāt drošības rekomendācijas līdzīgu jūras negadījumu novēršanai nākotnē;
3. lai novērstu līdzīgus jūras negadījumus un incidentus, papildus izmeklēšanai Birojs var veikt arī ar kuģošanas drošību saistītu datu vākšanu un teorētisku analīzi.

2. Biroja finanšu resursi un darbības rezultāti

Saskaņā ar likuma „Par aviāciju” 5. panta ceturto daļu Birojs aviācijas nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas jomā tiek finansēts no ieņēmumu daļas par aeronavigācijas pakalpojumiem Rīgas lidojumu informācijas rajonā, kā arī saskaņā ar Ministru kabineta noteikumiem par aeronavigācijas pakalpojumu maksas sadales kārtību. Saskaņā ar Dzelzceļa likuma 33.¹ panta piekto daļu Birojs dzelzceļa satiksmes negadījumu izmeklēšanas jomā tiek finansēts no dzelzceļa infrastruktūras

finansējuma. Saskaņā ar Jūrlietu pārvaldes un jūras drošības likuma 8.¹ panta otro daļu Biroju jūras negadījumu un jūras incidentu izmeklēšanas jomā finansē no Latvijas Jūras administrācijas līdzekļiem, kuri saskaņā ar Ministru kabineta noteiktajiem izcenojumiem gūti par valsts pārvaldes uzdevumu ietvaros sniegtajiem maksas pakalpojumiem, un citiem pašu ieņēmumiem.

Ar 2013. gada 2. oktobra Ministru kabineta rīkojumu Nr. 458 „Par Transporta nelaimes gadījumu un incidentu izmeklēšanas biroja 2014. gada budžeta apstiprināšanu” apstiprināja Biroja budžeta ieņēmumus un izdevumus 447 603 *euro* apmērā. 2014. gada 14. maijā pamatojoties uz Likuma par budžetu, un finanšu vadību 6.¹ panta piektā daļu ar grozījumiem Biroja budžeta izdevumu daļa tika palielināta par maksas pakalpojumu un citu pašu ieņēmumu atlikumu uz 2014. gada 1. janvāri 36 476 *euro* apmērā. 2014. gada 3. novembrī ar grozījumiem Biroja budžeta ieņēmumi tika samazināti līdz 445 427 *euro* (koriģēts atbilstoši faktiskajam dzelzeļa infrastruktūras finansējuma apjomam par 2013. gadu), bet izdevumi līdz 481 903 *euro*. 2014. gada 1. augustā Satiksmes ministrija ar Biroju noslēdza Sadarbības līgumu par nodrošināšanu ar ekspertiem Biroja kompetences ietvaros Latvijas prezidentūras Eiropas Savienības Padomē sagatavošanas un norises laikā. Šā Līguma rezultātā Biroja finansējums palielinājās par 529 *euro*, kopā sastādot 445 946 *euro*.

Biroja darbības nodrošināšanai 2014. gadā tika izlietoti 385 642 *euro*, no tiem atlīdzībai 261 947 *euro*, precēm un pakalpojumiem 109 377 *euro* un kapitālieguldījumiem 14 318 *euro*.

Finansējums un tā izlietojums 2014. gadā:

(euro)

Nr.p.k.	Finanšu līdzekļi	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts ar rīkojumu	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	431 403	445 427	445 946
1.1	dotācijas	0	0	0
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	431 403	445 427	445 946
1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība	0	0	0
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	0	0	0
2.	Izdevumi (kopā)	433 434	481 903	385 642
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	362 158	454 079	371 324
2.1.1.	kārtējie izdevumi	362 158	454 079	371 324
2.1.2.	procentu izdevumi	0	0	0
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	0	0	0
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība	0	0	0

2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	0	0	0
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	71 276	27 824	14 318

Birojs 2014.gadā aviācijas jomā ir pabeidzis četru aviācijas nopietnu incidentu izmeklēšanu un četru aviācijas nelaimes gadījumu izmeklēšanu:

1) aviācijas nopietns incidents ar gaisa kuģi Cessna F172N "Skyhawk", kas notika 2013.gada 30.augustā Cēsu lidlaukā;

2) aviācijas nelaimes gadījums ar motodeltaplānu „Pegasus XL-Q”, kas notika 2013.gada 8.septembrī Kandavas novadā;

3) aviācijas nelaimes gadījums ar gaisa kuģi "Sky Ranger", kas notika 2014.gada 12.martā Aglonas novadā;

4) aviācijas nelaimes gadījums ar helikopteri MD 369E, kas notika 2012.gada 12.jūlijā Rušonā, Riebiņu novadā;

5) aviācijas nelaimes gadījums ar gaisa kuģo Tecnam P2006T, kas notika 2012.gada 13.novembrī Garkalnē;

6) aviācijas nopietns incidents, kas notika 2013.gada 31.augustā Rīgas lidostā ar gaisa kuģiem Airbus A320 un Aircraft DHC-8-402;

7) aviācijas nopietns incidents, kas notika 2013.gada 2.septembrī ar gaisa kuģiem Airbus A321 un Boeing B772;

8) aviācijas nopietns incidents, kas notika 2013.gada 23.septembrī lidostas "Rīga" teritorijā ar gaisa kuģiem Aircraft M-20P un Aircraft A-148.

Birojs 2014.gadā aviācijas jomā ir uzsācis piecu civilās aviācijas nelaimes gadījumu izmeklēšanu un trīs civilās aviācijas nopietnu incidentu izmeklēšanu, kas saistīta ar gaisa kuģu satuvināšanos.

Dzelzceļa jomā Birojs un veica septiņas sākotnējās negadījumu izvērtēšanas, pēc kurām piecos gadījumos tika pieņemts lēmums neuzsākt pilnu izmeklēšanu, jo šajos negadījumos netika konstatēta nelabvēlīga ietekme uz vilcienu kustības drošību, bet divos gadījumos tika pieņemts lēmums uzsākt pilnu izmeklēšanu. Uzsāktas izmeklēšanas par 2014.gada 20.jūnijā notikušo nopietnu dzelzceļa negadījumu "Ritošā sastāva nobraukšana no sliedēm Ziemeļblāzmas stacijas Neste&Statoil pievedceļā" un 2014.gada 7.septembrī notikušo nopietnu dzelzceļa negadījumu "Nāvīgi traumēts darbinieks ritošā sastāva kustības laikā Šķirotavas stacijā".

2014.gadā Birojs saņēma 22 ziņojumus par jūras negadījumiem. No tiem 13 ir negadījumi ar tirdzniecības kuģiem, un parēji par negadījumiem ar jahtām, maziem zvejas kuģiem un negadījumiem darba vietās. Visos gadījumos notika negadījumu sākotnēja izmeklēšana/izvērtēšana, t.i. visu pieejamo datu vākšana un analīze; jūras nozares iestādēm un organizācijām ir iesniegtas 11 drošības rekomendācijas. Pilnas negadījumu izmeklēšanas netika veiktas.

3. Biroja personāls

Pārskata gada sākumā Birojā bija desmit amatu vietas: deviņas ierēdņa vietas un viena darbinieka amata vieta. Biroja darbinieku vidējais vecums pārskata gadā bija 49 gadi. Birojā strādā 8 vīrieši un 2 sievietes.

Biroja darbinieku sadalījumu pa vecuma grupām 2014.gadā

Vecums (no - līdz)	Skaits
20-35	1
36-50	6
51 un vairāk	3

Visiem Biroja darbiniekiem bija augstākā izglītība. Septiņiem biroja darbiniekiem bija augstākā tehniskā izglītība aviācijas, dzelzceļa un jūrniecības jomā un trijiem darbiniekiem – augstākā izglītība sociālās zinātnēs.

Biroja personāla apmācība un kvalifikācijas paaugstināšana 2014.gadā

Biroja struktūrvienība	KURSI	MĀCĪBU VIETA	SKAITS
<i>ANGIIN*</i> <i>izmeklētāji</i>	Aviācijas nelaiemes gadījumu izmeklēšanas kursi	Dienvidkalifornijas Drošības institūta kursi Losandželosā, ASV.	1
<i>ANGIIN</i> <i>izmeklētāji</i>	Aviācijas nelaiemes gadījumu izmeklēšanas kursi	Eiropas Civilā aviācijas drošības izmeklēšanas iestāžu tīkla (ENCASIA) kursi	1
<i>DzAIN**</i> <i>izmeklētāji</i>	Dzelzceļa avāriju izmeklēšanas kursi	Transporta drošības institūta organizētie dzelzceļa drošības kursi, Bostona, ASV	1
<i>DzAIN</i> <i>izmeklētāji</i>	Dzelzceļa avāriju izmeklēšanas kursi	Dzelzceļa pārvadājumu sistēmas drošības kursi, Landovera, ASV	1

* - *ANGIIN* – Aviācijas nelaiemes gadījumu un incidentu izmeklēšanas nodaļa,

** - *DzAIN* – Dzelzceļa avāriju izmeklēšanas nodaļa

4. Komunikācija ar sabiedrību

Birojs savā interneta mājaslapā ievieto nobeiguma ziņojumus par aviācijas nelaiemes gadījumu un nopietnu incidentu izmeklēšanu, nobeiguma pārskatus par izmeklētajiem dzelzceļa satiksmes negadījumiem, izmeklēšanas ziņojumus par izmeklētajiem jūras negadījumiem un incidentiem, publiskos pārskatus, kā arī informāciju par Biroja budžeta izlietojumu, nodarbināto skaitu un darba samaksu. Caur Biroja interneta mājaslapu ikviens persona var uzdot jautājumus, uz kuriem tiek sniegtas atbildes.

5. Plāni nākamajam gadam

1. Angāra aprīkojuma uzlabošana.
2. Divu aviācijas nelaimes gadījumu izmeklētāju praktiskā apmācība aviācijas nelaimes gadījumu izmeklēšanas jomā ENCASIAursos Lisabonā (Portugāle) 2015.gada septembrī.
3. Jūras negadījumu izmeklētāju teorētiskā apmācība “Cilvēka faktors”.
4. Divu dzelzceļa avāriju izmeklētāju apmācība ASV Transporta drošības institūta rīkotajosursos par dzelzceļa satiksmes negadījumu izmeklēšanu.
5. Dokumentu vadības sistēmas (DVS) pievienošana publiskās pārvaldes dokumentu integrācijas videi (DIV).